

28 juli

I dag har **Botvid** och **Seved** namnsdag. Botvid är fornnordiskt, sammansatt av "bot" i betydelsen "bättring" och "vidh" som betyder "skog" och "träd". Omkring 170 personer heter Botvid, knappt 30 kallas så eller har det som första förnamn. Medelåldern för tilltalsnamnet är 29 år. Seved är även det fornnordiskt och en form av Sigvid som i sin tur består av två ord som betyder "seger" och "träd". Omkring 760 män bär namnet, knappt 150 har det som tilltalsnamn eller första förnamn. Medelåldern för tilltalsnamnet är 71 år.

Citater

"Genom att försöka med det omöjliga når man högsta graden av det möjliga."

August Strindberg (1849–1912), författare

46

...nationer fanns på plats när de olympiska spelen invigdes i Amsterdam för 90 år sedan, 1928. Av de 2 724 aktiva var 290 kvinnor. Det här var första gången Tyskland tilläts vara med sedan första världskriget.

Det hände då

■ **För 30 år sedan**, 1988, lämnade den amerikanska marinen en rapport om nedskjutningen av ett civiltt passagerarplan i Persiska viken. Krigsfartyget USS Vincennes hade misstagit planet för en fientlig farkost och dödat 290 personer. Marinen hade först meddelat att flyget hade avvikit från sin rutt och närmast sig krigsfartyget. Rapporten konstaterade att så inte var fallet.

■ **För 150 år sedan**, 1868, infördes den nya lagen i USA:s konstitution som såg till att alla människor lagligt sett var lika mycket värda. De tidigare slavarna, afroamerikanerna, blev amerikanska medborgare. Det blev förbjudet att på eget bevåg ta en annan persons liv, frihet eller egendom.

Namn vi minns

■ **För 42 år sedan**, 1976, avled nationalekonomen och politikern **Karin Kock**, född 1891. År 1947 blev hon professor i nationalekonomi och två år senare Sveriges första kvinnliga statsråd.

Kock var socialdemokrat och hennes uppgift var att biträda regeringen i ekonomiska frågor. År 1948 blev hon folkhushållningsminister. Mellan 1950 och 1957 var hon chef för Statistiska centralbyrån.

I XIANG YANG-PARKEN. Här utövar kineserna sina urgamla konstformer som taiji, qigong och svärdsdans. "Kina är ett fascinerande land", säger Igor Pastuhovic,

som sedan 2015 är landschef för en hemelektronikfirma.

Bild: SÖREN VIKTORSSON

Igor har gått den långa vägen till chefsjobbet

Redan under gymnasietiden i Borås extraknäckte Igor Pastuhovic som säljare på en hemelektronikfirma.

– Jag är enormt tacksam över att få jobba här i Kina. Men det innebär också personliga uppoffringar, fastslår 28-åringen som sedan 2015 är firmans landschef i Mittens Rike.

VÄSTSVENSKAR I KINA

Del 3 av 3

Att besöka Xiang Yang-parken, i vad som förr var Shanghais franska kvarter, är att träda in i en förtrollad värld.

Här utövar kineserna urgamla konstformer som taiji, qigong och svärdsdans. En äldre man står till synes obesvärat på huvudet och ler mot oss.

– Kina är ett fascinerande land, fastslår Igor Pastuhovic när han

visar GP runt i den rofyllda parken, blott några stenkast från Shanghais hektiska trafikmyllor.

HANS ALLRA FÖRSTA är på jorden var inte helt rofyllda. Föräldrarna flydde 1991 från kriget i forna

Jugoslavien och familjen hamnade först i Mörsil utanför Åre.

– Ingen i vår familj hade sett så mycket snö förut och byborna var väldigt välkommande.

När Igor Pastuhovic skulle börja sexan, flyttade familjen till byn Aplared utanför Borås.

– Pappa hade fått jobb på Ericsson och mamma som förskollärare.

Parallellt med studierna på Sven Eriksonsgymnasiet i Borås jobbade han extra som säljare i Kjell & Companys lokala butik.

Efter gymnasiet fortsatte han på heltid i firman, för att sedan med

sparmedlen genomkorsa Asien som backpacker.

– Jag besökte Kina, Japan, Vietnam, Kambodja, Singapore, Malaysia och Thailand. Min förväntan var att "hitta mig själv".

– Så blev det nu kanske inte riktigt, men jag lärde mig otroligt mycket under resan, exempelvis om hur viktigt det är att ta sig an nya utmaningar.

EFTER HEMKOMSTEN JOBBADE han åter en tid på hemelektronikfirman, men gjorde så ett tvärt lappkast.

– Jag anmälde mig till GMU, tre månaders grundläggande militärutbildning vid Trångeregementet i Skövde.

– Tanken var att man ibland kanske måste göra saker som är obehagliga, för att utvecklas som människa.

– Det var enormt lärorikt att vara en del av ett större samarbete och se hur små rutiner, hur meningslösa de än ytligt kunde verka, fyllde ett större syfte. Jag lärde mig också att samarbeta med folk jag nog annars

inte skulle ha umgåtts med och att man generellt inte som person kan vara unik i ett oändligt universum.

Vilämnar parken och promenerar genom charmiga gränder, för att sedan slå oss ner på ett fik. Över en kopp rykande kaffe berättar Igor Pastuhovic att han är en utpräglad "High Maintenance-människa".

Vad betyder det?

– Att jag har ett behov av bekvämlighet. När jag under en månad vandrade pilgrimsleden Camino de Santiago från Frankrike till Spanien visste jag inte vad jag gav mig in på och hade 40 kilos packning med massor av ombyten.

– Övriga pilgrimer steg upp sex på morgonen, medan jag blev utkastad av nunnorna klockan tolv och anlände sist av alla till nästa härbärge med min el tandborste och elrakapparat.

Lärdomen?

– Jag tror att livet handlar mycket om att bara göra någonting och se om det är bra för dig. Om så är fallet fortsätter du, annars gör du något annat.

Igor Pastuhovic

■ **Ålder:** 28 år.
■ **Yrke:** Landschef för Kjell & Company i Kina.
■ **Familj:** Föräldrar, två syskon.
■ **Bor:** I Shanghai.
■ **Praktisk livsregel:** Ingenting blir enklare, så det är lika bra att sluta vänta och bara göra något.

"Utvecklingen i Kina är så snabb och det är enormt spännande att jobba här"

Efter ett par år på hemelektronikfirmans huvudkontor i Malmö kom Igor Pastuhovic hösten 2015 till Shanghai som chef för ett kontor med 18 lokalanställda.

– När tjänsten utannonserades tänkte jag att "Hur svårt kan det vara?" och "Söker jag inte kommer jag att ångra mig resten av livet".

FÖRSTA TIDEN BLEV tuff och ensam. Bara en sådan sak som att skaffa ett kinesiskt sim-kort var tidsödande.

– Då kunde jag faktiskt tänka på mina föräldrars första tid i Sverige. De hade inget företag som betalade och ingen lägenhet som stod och väntade.

– Jag började också omgående söka sociala kontakter, exempelvis genom att gå på västerländska handelskamrars olika event.

Som landschef är Igor Pastuhovic ytterst ansvarig för firmans import från Kina.

– Jag reser hela tiden runt i landet och besöker fabriker. Det handlar om allt från att kolla produktkvalitet till att producenterna uppfyller kraven vad gäller löner och arbetstider med mera.

Kineserna har stor vördnad för äldre, hur tar de emot en 28-åring?

– Står det "Country Manager" på ditt visittkort så är du viktig, oavsett ålder.

Vårt intervjuobjekt beställer via mobilen en DiDi (Kinas variant av Uber-taxi) och reportern lyssnar imponerat till hur han i samtal på kinesiska med chauffören elegant klarar de svåra fyra tonerna (kan delvis jämföras exempelvis med vårt svenska "tomten", som ju uttalar olika beroende på om vi avser en plats att bygga hus på eller en tjock man i röd dräkt som levererar julklappar).

– Jag har en privatlärare som kommer till kontoret, ambitionen är tre morgnar i veckan. Efter två år talar jag ganska bra kinesiska, men har väldigt mycket kvar att lära.

Alla som bytt land vet, att det kostar. Igor Pastuhovic saknar söndagsmiddagarna hos familjen och även andra saker man så lätt tar för givna i hemlandet.

– Denna sommar kommer jag att vistas en del bland annat i Malmö och Borås och det blir härligt.

Framtiden?

– Jag har kontrakt på ett år i taget och får se om jag förlänger. Utvecklingen i Kina är så snabb och det är enormt spännande att jobba här.

– "Den amerikanska drömmen" är föresten kanske numera den kinesiska!

SÖREN VIKTORSSON

031-62 40 00 namn@gp.se

KRÖNIKA

De där meningarna har blivit oändligt viktiga för mig

Tillsammans med våra vänner är vi på en upptäcktsfärd i våra barndomar. Vi reser med till varandras uppväxtmiljöer och två saker har slagit mig: Det ena är att så mycket vaknar inom en när man kommer hem. Det andra är att ännu mer letar sig fram när man får chansen att visa och berätta om sin alldeles ordinarie uppväxt för någon, få säga "här gick jag i skola" och "i det här huset bodde min mormor". Och så får jag en klump i magen vid tanken på de av våra vänner som flytt till Sverige undan krig och förtryck och vars hem ligger begravda under ton av grus och aska i städer som jämnats med marken. Och på dem vars faluröda uppväxt är ett mörkt minne av att aldrig riktigt höra till. Idyllen till trots.

DEN HÄR SOMMAREN reste vi till Kramfors, min födelsestad, och under några sommarkvarter utforskade vi Höga Kusten. Vi stannade till för ett dopp på Svanö, den hjärtformade ö i Ångermanälven där ädalsförfattaren Birger Norman föddes och växte upp. Som barn cyklade vi hit och metade abborre vid färjeläget, det var långt innan jag upptäckte Normans författarskap. Det blir ingen sommar om jag inte får komma hit.

NÄR VI SOLTORKADE på en av bryggorna vid timmerbommarna högläste jag ett par av Birger Normans texter. Norman var i tonåren när han lämnade ön efter sågverksbranden 1930. Jag läste om när han i vuxen ålder kokar te i en kastrull i sommarhuset. Tebladen sjunker mot botten och en solstråle slår in genom fönstret och lyser upp det sjudande vattnet i. På en millisekund är han – som så ofta – tillbaka på ön. Kastrullen blir en timmerbom och tebladen en barkbotten.

Man såg sällan timmerbommens botten under vardagarna då vattnet ständigt var i rörelse, skriver han, men när söndagen kom förändrades det: "Den bruna barkbotten var en söndags-syn".

Som barn cyklade vi hit och metade abborre vid färjeläget. Det blir ingen sommar om jag inte får komma hit.

SÅDANA SÖNDAGAR GICK han som pojke ofta ner i bommen på morgonen eller på förmiddagen för att meta. Oftast fick han vara ensam, de vuxna gick inte dit på söndagarna.

Från dessa ensamma söndagar i timmerbommen minns han den gyllenbruna barkbotten. Vattnet hade klarnat över söndagsnatten. Solen lyste ned mot den sjunkna barken, och den bruna, varma färgen kom tydligt fram. "Dessa söndagsförmiddagar på bommens bryggor, med den gyllenbruna lystern från barkbotten var timmar utanför tiden. En trygghet utanför den inre oro som jag tidigt, alltför tidigt, blev bekant med", skriver han.

DE DÄR MENINGARNA har blivit oändligt viktiga för mig. Jag bär dem med mig nästan som en karta. Tänker på förhållandet mellan oron och uppsökandet av den plats han beskriver som "utanför tiden" och tror att det gömmer sig en hemlighet där. Att det, mitt i en tillvaro som inte skonar någon av oss, är möjligt att skapa eller återskapa platser där vattnet stillnar och klarnar och man får smaka ett lugn som inte är av denna världen. Inte en frihet från oro, men ett återkommande lugn i det som annars bara virvlar grumligt omkring. Timmar utanför tiden.

TOMAS SJÖDIN

Författare, pastor i Smyrnakyrkan

